

Noora Hemminki

Arkeologia ja kansalaistiede

Sain lukijapalautetta, jossa toivottiin, että selventäisin *Muinaistutkijan* kantaa arkeologian harrastajien tutkimuksiin ja kansalaistieteeseen. Lyhyesti sanottuna harrastajien tekstit ovat myös tervetulleita ja niitä on tässä lehdessä julkaistukin useita. Moni harrastus voi linkittyä arkeologiaan ja harrastajilla on alastaan yksityiskohtaista tietämystä, joka kertyy vain perehtyneisyyden myötä ja joka luonnollisesti siten saattaa puuttua arkeologeilta.

Harrastajien vaikutus arkeologiaan on noussut näkyväksi varsinkin viime vuosina, kun metallinetsijät ovat paljastaneet maan alta suuren määrän löytöjä (tästä aiheesta oli hyvä tiivistys *Muinaistutkijan* numerossa 2/2019). Tähän asiaan ollaan reagoitu mm. SuALT-hankkeella. Sen puitteissa on kehitetty Löytösampo-tietokanta, jonka avulla harrastajat voivat ilmoittaa löytönsä. Palvelun testaaminen ja jatkokehittely on tapahtunut myös harrastajien avulla.

Kaivavat kansalaiset ovat yleistynyt näky toisellakin tapaa. Nykyään yleisökaivausten määrä on noussut esimerkiksi Mullankaivajat-hankkeiden myötä. Tällaisten kaivausten järjestämiseen liittyviä seikkoja pohditaan tässä numerossa sivulla 2. Esineiden löytäminen on harrastajille kutkuttavuudessaan mahdollisesti kiehtovin osa arkeologiaa, mutta on harrastajia mukana teoreettisemmissakin hankkeissa. Hyvä esimerkki yhteistyöstä on *Löydöstä muinaispuvuksi* -kirjaprojekti. Arkeologin ja käsityömestarin yhteistyössä akateeminen ja käytännön lähestymistapa täydentävät toisiaan. Kirjan saamme luettavaksemme tulevan vuoden aikana.

Moni toteuttaa muinaisharrastustaan kehittämällä uudenlaisia tulkintoja menneestä, mikä voikin olla inspiroivaa. Välillä on hyödyllistäkin kysyä, voisiko jokin asia olla toisin. Näistä pohdinnoista saisi eniten irti, jos niistä voisi keskustella arkeologin tai muun asiantuntijan kanssa. Ehkä voisimme miettiä myös sellaista kansalaistieteen tekemisen muotoa, jossa voisimme joskus tarjota teoreettisemmille harrastajille mahdollisuuden keskustella ajatuksistaan ja tulkinnoistaan arkeologien kanssa? Kulttuuriperinnön suojelu ja harrastaminen on suositeltava harrastus ja monenlaisen hyvinvoinnin lähde. Uskon, että kaikkia arkeologeja yhdistää ainakin se asia, että toivomme jokaisen huomaavan, miten hieno asia kulttuuriperintö on ja kuinka moninaiset hyödyt menneiden aikojen tuntemisella on. Jatketaan siis edelleen muinaisia asioita niin harrastuksena kuin työnä ja pidetään yhteisenä päämääränämme tiedon lisääminen ja jakaminen.